

СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЧЛЕН НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ФОРУМ НА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ

година XXXIV

юни 2024 г.

Национален център за обучение, квалификация,
информация и консултации на хора с увреждания

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН „КУРАЖ“

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

I. На 1 юни 2024 г. се състоя официалната церемония на третото издание на Голден Феми филм фестивал - 2024 г. Това събитие бе проведено с партньорството на Съюза на инвалидите в България. За трети пореден път почетния патронаж бе поет от Вицепрезидента на Р България, госпожа Илияна Йотова.

За участие във фестивала бяха подадени около 5000 филма от 130 държави.

Председателят на СИБ г-н Георги Колев получи наградата за най-добър български продуцент за 6 филма, показващи триумфа на човешкия дух за историите на хора с увреждания, постигнали сами реализация в живота.

Награда за сценарий и режисура на документалните филми на СИБ взе и г-н Даниел Ненов.

Повече за ГОЛДЕН ФЕМИ ФИЛМ

ФЕСТИВАЛ: Той се утвърди като световна платформа, която се провежда под слогана „социалност“. И през 2024г. – за третото поредно издание, продължи дейността си като международно културно събитие, което привлича в България филми с остро социална тематика от цял свят - събиране на творческа и креативна мисъл. Заедно с това се проведе и като фестивал, с излъчване на номинираните и наградените филми в кино „Люмиер“- на Национален дворец на културата, „София Балкан Палас“, „зала „Артемис“ в гр. София, лятно кино гр. Баня, гр. Велико Търново. Специалният фокус на фестивала бе за поредна година с насоченост към жените, създаващи кино, както и каузата, зад която застава „ГОЛДЕН ФЕМИ ФИЛМ ФЕСТИВАЛ“ - срещу домашното насилие. Втората мисия на фестивала - опазването на околната среда бе допълнена с новите два приоритета – филми, показващи триумфа на човешкия дух за историите на хора с увреждания, както и проблематиката при децата аутисти.

II. Председателят на СИБ участва в Общото събрание на Българска търговско-промишлена палата /БТПП/ и бе избран за член на УС.

На 18 юни 2024 г., в Националния дворец на културата се проведе РЕДОВНО ОБЩО СЪБРАНИЕ на членовете на Българска търговско-промишлена палата при

следния дневен ред: 1. Отчет на Управителния съвет на БТПП за дейността и финансовите резултати на Палатата за периода 2019-2023 г.; 2. Доклад на Контролния съвет на БТПП за периода 2019-2023 г.; 3. Отчет за изпълнение на насоките за дейността на БТПП за периода 2019-2023 г.; 4. Насоки за дейността на БТПП за периода 2024 - 2028 г.; 5. Бюджет на БТПП за периода 2024-2028 г.; 6. Избор на членове на Управителния съвет на БТПП. 7. Избор на членове на Контролен съвет на БТПП.

Разисквани бяха икономическите и социални проблеми пред страната от делегати, представляващи близо 49 000 членове на Палатата от цялата страна.

Работата на БТПП през следващия мандатен период ще продължи по: създаване на по-благоприятна среда за българското предприемачество, за неговото устойчиво и независимо развитие; повишаване конкурентноспособността на произведените и предоставяни от българските предприемачи стоки и услуги; развитие на съществуващите форми на гъвкава заетост (надомна работа, работа от разстояние, наемане чрез агенции за временна заетост, краткотрайна сезонна работа, почасово наемане и пр.); стимулиране на младежката заетост, съчетана с повишаване на образованието; квалификацията и преквалификацията; разкриването на високотехнологични и високопроизводителни работни места и много други.

Председателят на СИБ, г-н Георги Колев бе делегат на този престижен форум и бе избран за член на Управителния съвет на БТПП за периода 2024-2028 г. СИБ е асоцииран член на Българска търговско-промишлена палата повече от 15 години.

Избрани бяха 85 членове на УС на Палатата. Съставът на УС на БТПП бе предложен и подкрепен от събранието въз основа на критерии за избор.

III. На 07.06.2024 г. в Министерство на регионалното развитие и благоустройството се състоя първата среща на междуведомствената работна група, състояща се от над 20 експерти от МРРБ, МТСП, Министерство на туризма, АХУ,

Национално сдружение на общините в България, Председателят на асоциацията на концесионерите на морски плажове, от Камара на архитектите в България и др., относно привеждане на Наредба № РД-02-20-2 от 2021 г. за определяне на изискванията за достъпност и универсален дизайн на елементите на достъпната среда в урбанизираната територия и на сградите и съоръженията (Наредба № РД-02-20-2 от 2021 г.) в съответствие с чл. 76 от Закона за устройство на Черноморското крайбрежие (ЗУЧК).

От страна на национално представителните организации на хората с увреждания, в работната група участваха и председателят на СИБ г-н Георги Колев, както и председателят на Българска асоциация за рекреация, интеграция и спорт – г-н Павел Савов.

Бяха дискутирани следните въпроси в обхвата на работната група:

- От страна на експертите на дирекция „Технически правила и норми“ в МРРБ беше дадено предложението поради кратките срокове за привеждане на Наредба № РД-02-20-2 от 2021 г. в съответствие със ЗУЧК, работната група да разгледа вече изготвен проект за промени в наредбата, при които са взети предвид изискванията на два международни стандарта: БДС ISO 13009 „Туризм и свързаните с него услуги. Изисквания и препоръки за концесионери и ползватели на плажове“ и БДС ISO 21902 „Туризм и свързани с него услуги;

- Г-н Иво Стефанов (председател на Асоциация на концесионерите на морски плажове) обърна внимание за следното: много от изискванията за достъпност са спазени и сега на морските ни плажове; спазването на изискванията следва да се съобрази с вида на морския плаж; морските плажове не са урбанизирана територия; не е разрешено да се строи в защитена територия, каквито са морските плажове; морските плажове са с променливи характеристики; забранено е на морския плаж да има паркинг;

- Експертите на Министерството на туризма (МТ) и на Камарата на архитектите в България обърнаха внимание, че следва да се помисли как изискванията към достъпните морски плажове ще се интегрират в действащата Наредба № РД-02-20-2 от 2021 г.;

- Председателят на СИБ г-н Георги Колев изтъкна напредъка в европеизирането на страната ни, вследствие на приетите промени в ЗУЧК относно осигуряване на достъпна среда и на морските плажове. Това ще доведе до увеличаване на туристопотока както на български граждани с увреждания, така и на чуждестранни.

- На въпроса на г-н Павел Савов (председател на Българска асоциация за рекреация, интеграция и спорт) относно това кой ще финансира и кой ще контролира достъпните морски плажове, експертите на МТ отговориха, че МТ контролира концесионерите на морските плажове.

- Г-н Симеон Цветков (председател на Асоциация за развитие на дейностите по управление на морските плажове) обърна внимание, че изискванията на ЗУЧК ще се

прилагат само за концесионираните морски плажове, като със закона е предвидено, че направените от концесионерите разходи ще се приспадат от дължимото концесионно възнаграждение по методиката (която с това изискване на закона подлежи на актуализация) по чл.8, ал. 2 от същия закон.

Следващото заседание на междуведомствената работна група се проведе на 24 юни, като до края на м. юли ще се предложат окончателни промени в Наредбата.

IV. На 31 май 2024 г. в БТА Съюзът на инвалидите в България и Българска асоциация за рекреация, интеграция и спорт (БАРИС) организираха пресконференция по повод недоволството на хората с увреждания във връзка с про-

мените на движение, които бяха направени в центъра на София. Повод за това бе реконструирания бул. „Патриарх Евтимий“ и премахнатите паркоместа за преференциално паркиране на хора с увреждания, както и премахнатите паркоместа по ул. „Иван Шишман“ след ремонта.

Участваха г-н Георги Колев – председател на СИБ, г-н Павел Савов – председател на БАРИС и хора с увреждания, потърпевши от ситуацията.

Председателят на СИБ запозна медиите с нормативната уредба относно достъпност на средата и поясни, че в чл. 8 от Закона за хората с увреждания е казано, че държавните и местни органи си сътрудничат с национално представителните организации по различните политики за хората с увреждания.

„В наредбата, която е за достъпната среда, е казано в сегашния вид от 2021 г, че

всички екипи, които извършват проектната дейност и след това оценяването на проектите за изграждането на различни инфраструктурни обекти, могат да канят за участие в тези комисии експерти от национално представителните организации“, отбелязва той.

Председателят на СИБ припомни, че старата наредба от 2003 г. имаше императивен характер – задължително се канят експерти от национално представителните организации.

Представени бяха проблемите:

- по бул. „Патриарх Евтимий“ организацията на движение така е направена, че са сформирани две велоалеи от двата тротоара. Но тази, която е в посока от „Патриарх Евтимий“ към „Витоша“, в лявата част велоалеята, там, където са маркирани новите паркоместа, могат да се случат конфликтни точки;

- паркоместата при предишната организация на движение, които бяха диагонално разположени на бордюрите на тротоарите, можеха да се разширят до 360 см за хора с инвалидни колички, така че човек с количка свободно да излезе от вратата;

- При сегашната организация на движение паркоместата са успоредни на бордюра и на велоалеята. Успоредните паркоместа водят до това, че ако човек от дясната страна на колата, от дясната врата излезе с количката, той става конфликтна точка на идващите зад него автобуси, автомобили и други, защото той навлиза в платното на движение, което граничи с паркоместата. Ако хората с инвалидни колички слизат от лявата страна, там пък се създава конфликтна точка заради велоалеята.

Председателят на БАРИС г-н Павел Савов обясни, че паркоместата за хората с увреждания са намалени, само по бул. „Патриарх Евтимий“ в участъка от ул. „Граф Игнатиев“ до ул. „Г.С. Раковски“ те са със седем по-малко, премахнато е и място за хора с увреждания пред Първа градска болница.

От СИБ и БАРИС поискаха възстановяване на старата организация на движение, тъй като настоящата е предпоставка за конфликти между участниците в движението и за инциденти за хора с увреждания.

V. На 27 май 2024 г. СИБ участва в работна среща за актуализиране на „Правилата за извършване на специализирания превоз на лица със затруднения в

придвижването“ към дирекция „Транспорт“ при Столична община и анализ на текущото законодателство като основна дейност по проектно предложение:

„Споделяне на градски решения към устойчива мобилност за Всички“ с акроним: С.М.ОЛ по покана „Мрежи за съвместно планиране“ по програма УРБАКТ IV 2021-2027. Със заповед на кмета на СО ще

се сформира работна група, която ще състави План за развитието на специализирания транспорт в града.

В дискусиата участваха представители от дирекция „Транспорт“, „Център за градска мобилност“ и Дирекция „Интеграция на хора с увреждания, програми и проекти“ към Столична община, от Национална асоциация на общините в България, от Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“, от национално представителните организации на хора с увреждания – Българска асоциация за рекреация, интеграция и спорт, НО „Малки български хора“, Българска асоциация за невромускулни заболявания и др.

Председателят на СИБ благодари за поканата за участие и представи проблемите при ползването на специализирания превоз на трудноподвижни лица, членове на СИБ: като недостатъчно изчакване на превозвача, заложеното краткото време на пътуване със специализирания транспорт в едната посока за натоварения трафик в рамките на 2 часа и др.

Обсъдени бяха архитектурната и транспортната достъпност за хората с увреждания в Столицата.

Дискусиата завърши с обединяване на участниците относно следното: създаване на платформа за заявяване на пътуване, актуализиране на „Правилата за специали-

зиран превоз на хора с увреждания“ като се прецизират времето на изчакване и времето на пътуване, да има придружители в определени микробуси и др.

VI. Информация за кандидатстудентска кампания на НАТФИЗ за 2024/2025 г., факултет „Екранни изкуства“

През месец май бяха проведени две ползотворни срещи за сътрудничество и съвместна работа между ръководствата на Националната академия за театрално и филмово изкуство “Кръстьо Сарафов” (НАТФИЗ) в лицето на заместник-ректора Проф. д-р Елена Тренчева и на Съюза на инвалидите в България.

Част от стратегия на академията е да подкрепят хората в неравностойно положение, предоставяйки им възможности за образование и развитие в сферата на изкуствата.

На интернет страницата на СИБ може да се информирате за кандидатстудентската кампания за 2024/2025 година на НАТФИЗ, факултет „Екранни изкуства“.

Може да станете част от бъдещето на българското театрално и филмово изкуство!

Възползвайте се от поканата, бъдете оптимисти и вярвайте, че може да сте един от бъдещите сценаристи, режисьори, оператори, монтажисти и др.

Дерзайте! Успех и кураж!

VII. На 3 и 4 юни 2024 г. представители на СИБ участваха в обучение „Застъпничество за независим живот на млади хора и хора с увреждания“ организирано от Националния съвет на хората с увреждания в България в хибридна форма. Обучението е

част от международния проект Възход, фаза 2, част от глобалната инициатива "Пътеки към прогреса" на Фондация Сити, която насърчава правата на хората с увреждания, включително младежите със специфични потребности. В България, проектните дейности се реализират от НСХУБ като член на Европейския форум на хората с увреждания (ЕФХУ).

Целта на обучението бе да се осмислят потребностите от знания за развитие на лични умения за застъпничество за независим живот и деинституционализация и да се споделят добри практики от България.

Подкрепата за хора с увреждания често остава недостъпна или обвързана с определени условия на живот. Животът в общността е труден, когато има недостиг на достъпни жилища и когато обществените услуги, общественият транспорт и удобства като магазини и ресторанти също са недостъпни.

Участваха млади хора и хора с увреждания от фондация „Светът на Мария“, фондация „Паралелен свят“, сдружение Закрила -парламент на самозастъпници - членове на БАЛИЗ, СГБ, ССБ, СИБ, АРДУС, и др.

Обучителната програма включваше следните теми:

Деинституционализация в България - какво предстои? – лектор: г-н Илиян Саралиев, началник на отдел „Програми за социално включване“, дирекция „Социално включване“ в Министерството на труда и социалната политика;

Застъпничество за независим живот – лектор: г-жа Жоржета Мюлхер, експерт в Европейски форум на хората с увреждания.

Модел за самостоятелен живот. Препоръки. Как може да се осъществи процесът на намиране на работа за лица, изведени от институциите - г-жа Жоржета Мюлхер, ЕФХУ.

Деинституционализацията в Европейския съюз. Превенция. – г-н Хайдн Хамърсли, експерт в ЕФХУ.

Младите хора с увреждания активно се включиха в дискусиите след всяка тема, представени бяха и добри практики за самостоятелен живот.

Събитието бе хибридно, с възможност за: присъствено или дистанционно участие. Осигурен бе превод от английски на български език и превод на жестов език.

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

I. В ДВ, бр. 39 от 1.05.2024 е публикуван Закон за изменение и допълнение на Закона за устройството на Черноморското крайбрежие. С промените в Закона се задължават институциите и концесионерите на морските плажове да осигурят свободен и безплатен достъп за хора с увреждания. Това включва достъп от плажа до брега на морето, съблекалните, тоалетните и преместваемите обекти за бързо обслужване, както и до душовете, чадърите, шезлонгите и съоръженията за спортно-развлекателна дейност.

Според приетите текстове концесионерите ще имат едногодишен срок от влизането в сила на този закон, за да приложат новите правила.

Предвидени са глоби при неизпълнението на наредбата - при първо нарушение глобата ще е между 2000 и 4000 лв. и имуществена санкция от 5000 до 10 000 лв., а при второ - от 3000 до 6000 лв. и имуществена санкция от 6000 до 12 000 лв.

Ръководството на СИБ участва в обсъжданията на проектозакона и изпрати становище за подкрепа на промените.

II. Социалната пенсия за старост става 307,07 лв. от 1 юли

Социалната пенсия за старост ще се увеличи от 276,64 лв. на 307,07 лв. от 1 юли, реши правителството на заседание от 19.06.2024 г. Повишаването на социалната пенсия ще доведе до ръст на пенсиите, които не са свързани с трудова дейност, тъй като по закон техният размер се определя в зависимост от социалната пенсия за старост. Това са пенсиите за военна и гражданска инвалидност, социалната пенсия за инвалидност и персоналната пенсия.

Ще се повишат и размерите на нормативно установените добавки към пенсиите – за чужда помощ и за ветерани от войните. По този начин ще се повишат доходите на общо над 137 000 пенсионери.